СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА

СИЛАБУС
«ЕКОНОМІКА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

1 Загальні відомості про навчальну дисципліну і викладача:

Спеціальність	С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01 Економіка)»
Освітньо-наукова програма	Економіка
Освітній ступінь	Доктор філософії з економіки
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Код освітньої компоненти відповідно до освітньої програми	ВК2
Рік, семестр вивчення	2 рік, 3 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 16 год.
	Практичні / семінарські – 16 год.
	Самостійна робота - 88 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	залік
Кафедра (назва, № кабінету, корпоративна e-mail)	Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму kaf-gotur@suem.edu.ua
Дні занять	Відповідно до розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій
Викладач (ПІП, науковий ступінь, вчене звання):	Гуцалюк Олексій Миколайович, д.е.н, професор
Профіль викладача: Google Scholar: ORCID:	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=yjEMtjsAAAAJ&hl=ru ORCID: http://orcid.org/ 0000-0002-6541-4912 Scopus Author ID: 57215935877
Контактні дані (телефон, e-mail)	hutsaliuk@suem.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни:

Анотація:	Дисципліна спрямована на обґрунтування закономірностей розвитку економіки, форм, методів та механізмів реалізації інтеграційних процесів у міжнародних економічних відносинах, аналіз зовнішньоекономічної політики України в процесі її інтеграції в сучасні світогосподарські структури. Дисципліна орієнтує на з'ясування місця національних економік у системі інтеграційних процесів, розуміння сучасного світового економічного простору як глобалізованого середовища, функціонування якого визначає тенденції суспільного розвитку. Особливу увагу приділено методам кількісної оцінки ефектів інтеграції та використанню відкритих статистичних баз у наукових дослідженнях.
Мета та завдання:	***Мета***: дати цілісну й логічно послідовну систему знань про сутність економічної інтеграції, її принципи, організаційно-економічні засади функціонування та організаційні форми; сформувати вміння проводити системний аналіз інтеграційних процесів на міжнародному рівні для визначення та розв'язання проблем національної економіки, зумовлених інтеграцією у світове господарство, а також застосовувати отримані знання у власних наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.. ***Завдання***: забезпечення необхідною теоретичною базою, правовими знаннями та інформацією щодо досвіду функціонування в умовах міжнародної економічної інтеграції, зокрема на прикладі ЄС; опанування методів кількісної оцінки ефектів інтеграції та роботи з відкритими статистичними базами; формування здатності оцінювати перспективи і наслідки євроінтеграції економіки України в контексті наукового дослідження.
Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.
Результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми):	РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямах. РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи. РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних

	напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
Очікувані результати навчання:	Вивчивши курс аспірант повинен ***знати***: - теоретичні концепції та інструментарій міжнародної економічної інтеграції, її форми, стадії та моделі; - інституційну систему, політики та правові засади функціонування ЄС; - методи та показники оцінювання ефектів інтеграції, джерела відкритих статистичних даних; - етапи, сучасний стан і економічні наслідки євроінтеграції України. Вивчивши курс аспірант повинен ***вміти***: - аналізувати чинники, форми та наслідки інтеграційних процесів у світовій економіці та оцінювати можливу користь від членства в європейській інтеграції; - застосовувати математичні й статистичні методи для оцінки ефективності економічної інтеграції та зовнішньоекономічної політики країни; - використовувати відкриті міжнародні бази даних для емпіричного аналізу; - розрізняти європейські інституції та міжнародні господарські організації, що сприяють інтеграції; - формулювати й обґрунтовувати власні судження щодо доцільності інтеграційної стратегії з огляду на її вплив на національну економіку, галузь та підприємство; - оцінювати можливості інтеграції України на кожному етапі її здійснення.

3 Перелік тем:

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи інтеграційних процесів у сучасному світовому господарстві

Тема 1. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини в умовах глобалізації

Світовий ринок товарів і послуг. Міжнародний науково-технологічний обмін. Світовий фінансовий ринок, міжнародний кредит, світова валютна система та валютний ринок. Структура й еволюція міжнародних економічних відносин. Економізація зовнішньої політики держав. Глобалізація та концентрація економічних ресурсів у світі. Групи країн у світовій економіці. Міжнародний рух капіталу та трудова міграція. Міжнародні економічні війни та стратегії реалізації бізнес-інтересів.

Тема 2. Міжнародна економічна інтеграція: теорії, форми, моделі та оцінювання ефектів

Еволюція теоретичних концепцій міжнародної економічної інтеграції. Інституціональні теорії інтеграції. Поняття, передумови та цілі інтеграції. Форми, стадії, механізми та наслідки інтеграції. Інтеграційні альянси сучасного світового господарства. Рівні інтеграції: мікро- та макроекономічний. Міжнародні господарські організації. Міжнародна передача технологій. Методи оцінювання ефектів інтеграції: створення і відхилення торгівлі, гравітаційна модель, індекси інтеграції. Джерела статистичних даних (Eurostat, UN Comtrade, ВТО, Світовий банк).

Змістовий модуль 2. Європейська економічна інтеграція

Тема 3. Інтеграційні концепції в Європі та інституційна система ЄС

Без змін по суті, додати: Brexit як приклад зворотного процесу інтеграції.

Тема 4. Особливості функціонування ЄС. Дослідницька й інноваційна політика

Без змін по суті, додати: участь України в рамковій програмі «Горизонт Європа».

Тема 5. Основні політики ЄС

Торговельна політика ЄС: цілі, принципи, інструменти, система преференцій. Промислова та підприємницька політики, єдиний ринок, МСП. Спільна аграрна політика. Енергетична й транспортна політики. Регіональна, соціальна й екологічна політики. **Європейський зелений курс і механізм вуглецевого коригування на кордоні (СВАМ).**

Тема 6. Місце ЄС у світовій економіці. Економічний і валютний союз

Макроекономічні показники ЄС. Принципи формування бюджету ЄС, його прибуткова й видаткова частини. Спільний європейський ринок. Європейська валютна система. Здобутки, проблеми та перспективи **Економічного й валютного союзу.** Інструмент відновлення NextGenerationEU.

Тема 7. Україна в європейському інтеграційному просторі. Транскордонне співробітництво та єврорегіони

Еволюція інтеграції України до ЄС. Статус країни-кандидата, початок і хід переговорів про вступ, відкриття переговорних кластерів**.** Економічні наслідки поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Інструменти фінансової підтримки України (зокрема Ukraine Facility). Транскордонне співробітництво та єврорегіони: сутність, функції, інституційне забезпечення, транскордонні кластери.

4 Тематика і плани лекцій

№ з/п	Назва теми	План лекції	Обсяг у годинах
1	Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини в умовах глобалізації	1. Світовий ринок товарів і послуг. Міжнародний науково-технологічний обмін. 2. Світовий фінансовий ринок. Міжнародний кредит. Світова валютна система та валютний ринок. 3. Структура й еволюція міжнародних економічних відносин. Міжнародна система. 4. Глобалізація та концентрація економічних ресурсів. Групи країн у світовій економіці. 5. Міжнародний рух капіталу, трудова міграція. 6. Міжнародні економічні війни та стратегії реалізації бізнес-інтересів.	4
2	Міжнародна економічна інтеграція: теорії, форми, моделі та оцінювання ефектів	1. Еволюція теоретичних концепцій інтеграції. Інституціональні теорії. 2. Поняття, передумови та цілі інтеграції; форми та стадії. 3. Сучасні моделі розвитку інтеграційних процесів; інтеграційні альянси. 4. Рівні інтеграції: мікро- та макроекономічний. Міжнародні господарські організації. 5. Міжнародна передача технологій.	2

		6. Оцінювання ефектів інтеграції: створення і відхилення торгівлі, гравітаційна модель, індекси інтеграції. 7. Джерела статистичних даних для дослідження інтеграції.	
5	Основні політики ЄС	1. Торговельна політика ЄС: цілі, принципи, інструменти, преференції. 2. Промислова та підприємницька політики; єдиний ринок, МСП. 3. Спільна аграрна політика. 4. Енергетична й транспортна політики. 5. Регіональна, соціальна, екологічна політики. 6. Європейський зелений курс; CBAM.	2
6	Місце ЄС у світовій економіці. Економічний і валютний союз	1. Загальна характеристика економіки ЄС; макроекономічні показники. 2. Формування бюджету ЄС: прибуткова та видаткова частини. 3. Спільний європейський ринок. 4. Європейська валютна система, ЕВС: етапи, переваги й недоліки єдиної валюти. 5. Проблеми та перспективи ЕВС. NextGenerationEU.	2
7	Україна в європейському інтеграційному просторі. Транскордонне співробітництво та єврорегіони	1. Еволюція інтеграції України до ЄС; статус кандидата, хід переговорів про вступ. 2. ПВЗВТ: економічні наслідки. 3. Інструменти фінансової підтримки України. 4. Транскордонне співробітництво: передумови, тенденції, інституційне забезпечення. 5. Єврорегіони за участю України; транскордонні кластери.	2
	Усього		**16**

5 Тематика семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми заняття	Обсяг у годинах
1	Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини. Групи країн у світовій економіці. Глобалізація та концентрація ресурсів. Міжнародна трудова міграція. Соціокультурний капітал, глобальні міста.	4
2	Міжнародна економічна інтеграція. Форми, стадії, механізми й наслідки інтеграції. Стратегії інтеграції в умовах глобалізації. Практикум: розрахунок показників інтеграції за даними UN Comtrade/Eurostat.	2
3	Інтеграційні концепції в Європі. Історія й етапи європейської інтеграції. Нормативно-правові документи. Етапи економічної та валютної інтеграції.	2
4	Особливості функціонування ЄС. Галузева характеристика економіки. Спеціалізація країн-членів. Дослідницька політика та «Горизонт Європа».	2
5	Основні політики ЄС: підприємницька, соціальна, регіональна, екологічна. Політика розвитку сільських регіонів. Зелений курс.	2
6	Місце ЄС у світовій економіці. Спільний ринок і валютна система. Римський договір. Єдина валюта євро: здобутки, проблеми, перспективи.	2
7	Україна в європейському інтеграційному просторі. Еволюція інтеграції. Економічні наслідки ПВЗВТ. Єврорегіони.	2
	Усього	**16**

6 Самостійна робота здобувача

№ з/п	Назва теми СРС	Обсяг у годинах
1	Інтеграційні об'єднання як суб'єкти світового господарства.	8
2	Інтеграційні об'єднання в Північній та Південній Америці й Африці.	10
3	Інтеграційні процеси в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та Західній Азії.	10
4	Теоретичні основи регіональної економічної інтеграції. Багатовимірність: форми, рівні, етапи.	10
5	Глобальний регіоналізм та його характерні риси. Регіональний націоналізм.	10
6	Право ЄС: джерела, принципи (пряма дія, пріоритет, субсидіарність), акти.	10
7	Вимірювання ефектів інтеграції: гравітаційні моделі, створення й відхилення торгівлі, індекси інтеграції. Практикум із відкритими базами.	10
8	Спільна аграрна політика ЄС і аграрний сектор України в контексті євроінтеграції.	10
9	Економічні наслідки ПВЗВТ та вступу України до ЄС: оцінки й сценарії.	10
	Усього	**88**

7 Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання передбачає підготовку реферату.

Теми рефератів

1. Ефекти створення й відхилення торгівлі в умовах ПВЗВТ Україна – ЄС: емпіричне оцінювання.
2. Гравітаційна модель як інструмент аналізу торгівлі України з країнами ЄС.
3. Вплив механізму вуглецевого коригування на кордоні (CBAM) на експорт України.
4. Адаптація законодавства України до права ЄС: економічні наслідки..
5. Спільна аграрна політика ЄС: засади, управління, фінансування.
6. Економічні наслідки приєднання України до ЄС: сценарний аналіз.
7. Інтеграція України у світову економіку.
8. Тенденції розвитку міжнародного економічного порядку.
9. Моделі розвитку міжнародних економічних відносин.
10. Участь України в рамковій програмі «Горизонт Європа» та євроінтеграція науки.
11. Історія заснування і основні етапи становлення європейської інтеграції та ЄС і їх особливості.
12. Міжнародний рух капіталу.
13. Міжнародна міграція робочої сили.
14. Стратегії економічної інтеграції в умовах глобалізації.
15. Політика зрівноваженого розвитку сільських регіонів та особливості її реалізації в різних країнах ЄС.
16. Становлення та розвиток відносин між ЄС та Україною.
17. Ukraine Facility та інші інструменти фінансової підтримки: економічна оцінка.
18. Правові та інституційні засади співробітництва України і ЄС.
19. Торгово-економічна співпраця України та ЄС.
20. Транскордонні кластери та єврорегіони: економічна ефективність співпраці.

8 Перелік запитань для підготовки до підсумкового контролю (залік)

1. Які процеси відображає глобалізація світової економіки?
2. Охарактеризуйте регіоналізацію та глокалізацію та їх співвідношення з глобалізацією.
3. Охарактеризуйте структуру та еволюцію міжнародних економічних відносин.
4. Назвіть та охарактеризуйте групи країн у світовій економіці.
5. Охарактеризуйте міжнародний рух капіталу та міжнародну трудову міграцію як форми міжнародних економічних відносин.
6. Охарактеризуйте світову валютну систему та світовий фінансовий ринок.
7. Охарактеризуйте сутність міжнародної економічної інтеграції.
8. Назвіть передумови та фактори розвитку міжнародної економічної інтеграції.
9. Назвіть та охарактеризуйте рівні та форми економічної інтеграції.
10. Охарактеризуйте погляди на процеси міжнародної інтеграції представників ринкової школи інтеграції.
11. Охарактеризуйте інституціональні теорії інтеграції.
12. Визначте основні ознаки соціологічного та конституційного напрямів федералізму.
13. У чому полягає різниця між теорією А. Спінеллі та «методом Моне»?
14. Визначте основні ознаки кожного з напрямів інституціоналізму.
15. На яких фундаментальних засадах ґрунтується соціальний конструктивізм?
16. Охарактеризуйте нові теоретичні підходи, неофункціоналістські концепції європейської інтеграції.
17. Порівняйте підходи Л. Ліндберга та С. Шайнгольда до європейської інтеграції.
18. У чому полягає сутність концепції переливання (spillover)?
19. Назвіть основні наукові роботи Е. Хааса та охарактеризуйте його бачення європейського об'єднання.
20. Охарактеризуйте ідеї Д. Мітрані щодо європейської інтеграції.
21. Надайте характеристику інтеграційних процесів в Європі.
22. Охарактеризуйте інтеграційні процеси в країнах Азії.
23. Охарактеризуйте економічну інтеграцію в країнах Африки.
24. Охарактеризуйте економічну інтеграцію в Латинській Америці.
25. Охарактеризуйте північноамериканську економічну інтеграцію.
26. Охарактеризуйте ефекти створення й відхилення торгівлі в умовах економічної інтеграції.
27. У чому полягають суть і порядок застосування гравітаційної моделі для аналізу торгівлі між країнами?
28. Назвіть показники та індекси, що використовують для вимірювання рівня економічної інтеграції.
29. Назвіть джерела статистичних даних для дослідження інтеграційних процесів (Eurostat, UN Comtrade, ВТО, Світовий банк) та охарактеризуйте їх особливості.
30. Охарактеризуйте роль міжнародних господарських організацій та міжнародної передачі технологій в інтеграційних процесах.
31. Назвіть та охарактеризуйте основні етапи становлення європейської інтеграції та ЄС.
32. Назвіть стадії процедури вступу країни до ЄС та критерії членства.
33. Охарактеризуйте сутність, функції, структуру й принципи роботи основних інституцій ЄС (Європейський парламент, Рада ЄС, Європейська Комісія, Європейська Рада, Суд ЄС, Палата аудиторів, Європейський центральний банк).
34. Охарактеризуйте Brexit як приклад зворотного процесу інтеграції та його економічні наслідки.

35. Співвідношення понять «право ЄС» та «європейське право».
36. Класифікація джерел права ЄС.
37. Поіменовані та непоіменовані акти ЄС. Законодавчі та незаконодавчі акти ЄС.
38. Цінності та цілі права ЄС.
39. Поняття та класифікація принципів права ЄС.
40. Принцип прямої дії та принцип пріоритету права ЄС.
41. Принцип правової визначеності, принципи субсидіарності та пропорційності у праві ЄС.
42. Охарактеризуйте спільну політику ЄС у сфері досліджень та інновацій. Рамкова програма «Горизонт Європа» та участь України.
43. Охарактеризуйте інноваційність економіки ЄС, галузеву структуру та особливості спеціалізації країн-членів.
44. Суть та класифікація політик ЄС. Спільна промислова та підприємницька політики.
45. Особливості спільних енергетичної та транспортної політик ЄС.
46. Спільна сільськогосподарська політика та причини особливої уваги ЄС до аграрного сектору.
47. Цілі, принципи та інструменти спільної торговельної політики ЄС. Система торговельних преференцій ЄС.
48. Охарактеризуйте регіональну, соціальну та екологічну політики ЄС. Європейський зелений курс та механізм вуглецевого коригування на кордоні (CBAM).
49. Охарактеризуйте економіку ЄС та її місце у світовій економіці. Принципи формування бюджету ЄС, його прибуткова й видаткова частини.
50. Спільний європейський ринок: суть, особливості та корисності від участі в ньому.
51. Економічний і валютний союз: етапи, переваги й недоліки переходу до єдиної європейської валюти, проблеми та перспективи.
52. Охарактеризуйте інструмент відновлення NextGenerationEU та його значення для економіки ЄС.
53. Назвіть етапи інтеграції України до ЄС. Охарактеризуйте статус країни-кандидата та хід переговорів про вступ.
54. Охарактеризуйте економічні наслідки запровадження поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.
55. Охарактеризуйте інструменти фінансової підтримки України з боку ЄС (зокрема Ukraine Facility).
56. Охарактеризуйте транскордонне співробітництво України та країн ЄС, єврорегіони за участю України та транскордонні кластери.
57. Оцініть можливі наслідки вступу України до ЄС для національної економіки та окремої галузі.

9 Рекомендовані джерела інформації

1. Міжнародна економіка : підручник / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко, Б. С. Серебренніков, Т. В. Сакалош ; за ред. В. Г. Герасимчука, С. В. Войтка. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського : Видавництво «Політехніка», 2024. 532 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/mizhnarodna-ekonomika-2024-herasymchuk-compressed-1.pdf.

2. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 662 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/47101.

3. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М.Сафонов. - 3-е вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Mizhnarodna-ekonomika-pererobleno-2021-Do-druku.pdf.

4. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/European_Union_textbook_0.pdf.

5. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи : монографія // за ред. проф. Т. О. Зінчук. Київ: «Центр учбової літератури»,2019. 494 с. URL: http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/Agricultural-policy-of-EU.pdf.

6. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник / С.М. Кваша, О.М. Файчук, О.В. Файчук. К.: НУБіП України, 2019. 282 с. URL: http://dglib.nubip.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6227/1/Kvasha_Faychuk_Evropeyska%20economichna%20integracij.pdf.

7. Економічні ризики: методи вимірювання та управління : навчальний посібник / Н. С. Скопенко, І. В. Федулова, Л. В. Мазник, О. М. Кириченко, Л. І. Удворгелі ; за заг. ред. Н. С. Скопенко. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 348 с. URL: https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/39065

10 Оцінювання результатів навчання

Схема розподілу балів:

Залік	70 балів (поточний контроль)	30 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Залік	45 балів (поточний контроль)	15 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	

Система оцінювання результатів навчання:

1) *Максимальна кількість балів, які здобувачів може здобути протягом семестру – 100.*
2) *Допустимий пороговий рівень для отримання заліку – 60 балів.*
3) *Оцінювання роботи на семінарських (практичних), лабораторних заняттях, самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5».*

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни:

Поточний контроль: *MAX = 70 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 45 балів*	*Доповіді на семінарських заняттях*
	Звіти з виконання практичних (лабораторних) робіт
	Усне опитування
	Письмові роботи з засвоєння тем курсу
	Виконання завдань самостійної роботи
Виконання індивідуальних завдань: *MAX = 30 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 15 балів*	*Реферат / РГР / контрольна робота / презентація і т. д.*
Разом:	*MAX = 100 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 60 бал*

Шкала оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11 Політика курсу

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі повинні мати активовану пошту.

Обов'язком здобувача є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації в Viber, Телеграм-каналах групи.

Усі письмові запитання здобувача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на електронну пошту кафедри або електронну пошту викладача.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у заходах, що сприяють розвитку здобувачів і поліпшенню іміджу університету.

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.